

FairDog

Een sectorbrede samenwerking om te komen tot een stabiel aanbod van sociale en gezonde honden in Nederland

FairDog

Een sectorbrede samenwerking om te komen tot een stabiel aanbod van sociale en gezonde honden in Nederland

FairDog is een initiatief van: *(op alfabetische volgorde)*

Citaverde College, Dibevo, Dier&Recht, Dierenbescherming, Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD), Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland, Stray Animal Foundation Platform, Universiteit Utrecht, Hogeschool Van Hall Larenstein en Vereniging van Beroepsmatige Kennelhouders (VBK).

Dit plan werd geschreven door de gezamenlijke FairDog-deelnemers.

Eindredactie Jan Dobbe • **vormgeving** Marloes Maül/Formosa Grafisch Ontwerp • januari 2020

VOORWOORD

‘Waar kan ik verantwoord een gezonde en sociale hond aanschaffen?’ Deze vraag blijkt in de praktijk uiterst moeilijk te beantwoorden. Idealiter maakt de consument een weloverwogen keuze en is de aangeschafte hond gezond, sociaal en goed passend bij de omgeving van de nieuwe eigenaar. De praktijk blijkt echter weerbarstiger, waarbij elk aanschafkanaal zo zijn eigen uitdagingen en problemen kent. Op de loer liggen ziekten, erfelijke en aangeboren aandoeningen, overdreven gefokte uiterlijke kenmerken, import van niet-endemische ziekten en zoönosen, frauduleuze documentatie en onvoldoende socialisatie.

Daarnaast is het een groot probleem dat het aanbod van de bonafide fokkerij en handel in Nederland niet in verhouding staat tot de vraag. Hierdoor is het te gemakkelijk voor malafide en illegale aanbieders uit binnen- en buitenland om hun handel af te zetten. Bekend en berucht zijn de grootschalige fokkerijen in Oost-Europa.

En de consument? Die moet zijn weg naar juiste informatie maar in zijn eentje zien te vinden. Hij kan ondoordacht of vanuit een impuls handelen, maar ziet soms gewoonweg door de bomen het bos niet meer. Goede informatie is wel te vinden, maar het is voor de

consument de vraag: waar vind ik die informatie en hoe weet ik of die betrouwbaar is?

FairDog gaat hier verandering in brengen. FairDog is een initiatief voor de hond, gericht op de consument. Het is een samenwerking van dierenartsen, wetenschappers, fokkers, importeurs van buitenlandse herplaatsers, dierenspecialisten, onderwijsinstellingen en dierenbeschermers – een brede vertegenwoordiging van de hondensector. Zij slaan de handen inéén om met een integrale aanpak, gebaseerd op een praktische filosofie, de diverse problemen op het gebied van fokkerij en handel tot en met het verkoopmoment tussen koper en verkoper aan te pakken en op te lossen.

In dit document leest u hoe de aangesloten partijen bij Fairdog dit willen realiseren.

Citaverde College, Dibevo, Dier&Recht, Dierenbescherming, Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD), Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland, Stray Animal Foundation Platform, Universiteit Utrecht, Hogeschool Van Hall Larenstein en Vereniging van Beroepsmatige Kennelhouders (VBK).

INHOUD

Inleiding	5
1. Project: Kwaliteitscriteria voor de fokkerij	6
2. Project: Kwaliteitscriteria voor de adoptie van buitenlandse herplaatsers	9
3. Project: Veilige handelsplaats voor de consument	12
4. Project: Stimuleren van bonafide aanbod	15
5. Project: Bestrijding van illegale en malafide import	18
6. Project: Internationale beïnvloeding	21
Bijlage: lijst van gebruikte definities	24

INLEIDING

FairDog wil een volledig aanbod van sociale en gezonde honden in Nederland realiseren. Dit project levert de instrumenten die nodig zijn om zo snel mogelijk op dat punt te komen.

Om dit te verwezenlijken zijn er binnen FairDog zes projecten gedefinieerd:

1. **Kwaliteitscriteria voor de fokkerij**
2. **Kwaliteitscriteria voor de adoptie van buitenlandse herplaatsers**
3. **Veilige handelsplaats voor de consument**
4. **Stimuleren van bonafide aanbod**
5. **Bestrijding van illegale en malafide import**
6. **Internationale samenwerking**

Een en ander moet resulteren in een online platform waar de consument alles vindt wat hij nodig heeft om tot een verantwoorde aanschaf van een hond te komen (project 3). Om te beginnen vindt hij er een aanbod van gezonde en sociale honden, zodat hij zich geen zorgen hoeft te maken over de kwaliteit. De strenge kwaliteitscriteria voor fokkers (project 1) en importeurs van honden (project 2) staan hiervoor garant. De consument wordt op het platform ook actief begeleid bij zijn zoektocht naar de ideale match tussen hond, mens en omgeving. Uiteindelijk hoeft hij alleen nog maar te

onthouden dat de eerste stap richting een verantwoorde aanschaf van een gezonde en sociale hond altijd het online platform van FairDog is.

Zijn project 1, 2 en 3 vooral gericht op de consumentenvraag, project 4, 5 en 6 zijn vooral gericht op een duurzame oplossing. Met deze projecten wil FairDog de markt – het totale aanbod van honden in Nederland – dusdanig beïnvloeden, dat er *voldoende* aanbod van gezonde en sociale honden komt en er geen ruimte meer is voor foute hondenhandel. Om dit te realiseren spant FairDog zich enerzijds in om de bonafide fokkerij van honden te stimuleren (project 4) en anderzijds de malafide en illegale fokkerij en import van honden te bestrijden (project 5).

Aangezien de oorzaak van sommige problemen onze landsgrenzen overstijgen, is er voor gekozen om ook internationale samenwerking te zoeken (project 6). De inzet is om de geest van FairDog ook in andere Europese lidstaten te laten waaien.

Kwaliteitscriteria voor de fokkerij

Dit project heeft als uitgangspunt dat gezondheid en welzijn van honden in de fokkerij van alle honden (rashonden, look-alikes én kruisingen) een niveau bereiken waarmee fokkers minimaal voldoen aan het *Besluit houders van dieren* en op diverse onderdelen zelfs een niveau hoger. Zo kunnen fokkers zich positief onderscheiden en kan de consument erop vertrouwen dat alles is gedaan om een gezonde en sociale hond te fokken. Het moet duidelijk zijn aan welke criteria een fokker moet voldoen om honden te fokken, zodat de honden een meer dan goede kans hebben op een goed leven in onze maatschappij. Deze controleerbare criteria moeten herkenbaar in de markt worden geplaatst, zodat de consument erop kan selecteren.

1.1 Wat is het probleem?

Zowel in de bedrijfsmatige als niet-bedrijfsmatige fokkerij komen problemen voor. De groepen van honden (rashonden, look-alikes, kruisingen) en verschillende achtergronden van honden (in Nederland gefokt, illegale/commerciële import) kennen elk hun eigen problematiek.

Geïdentificeerde problemen bij de fokkerij zijn:

- gezondheidsproblemen gerelateerd aan schadelijke uiterlijke kenmerken, erfelijke ziekten en verlies van genetische diversiteit;
- gedragsproblemen gerelateerd aan genetische aanleg, onvoldoende socialisatie en/of traumatische ervaringen van honden;
- foktechnische problemen (o.a. onnatuurlijke dekking en geboorte);
- onvoldoende welzijn voor de fokdieren (o.a. leeftijd, aantal nesten, tijd tussen nesten, huisvesting);
- ontoereikende huisvesting, verzorging en medische begeleiding;
- gedragsproblemen gerelateerd aan een ongeschikte eigenaar en/of omgeving voor de hond.

1.2 Wat is er nodig om het probleem op te lossen?

Goede praktijken

Het is van belang om te leren van plaatsen waar het wel goed gaat en om fokkers zo veel mogelijk positief bij het proces te betrekken. Fokkers moeten ervan overtuigd zijn dat het in hun eigen belang is om problemen in kaart te brengen en op te lossen.

Randvoorwaarden

Om de problemen op te kunnen lossen, moet aan de volgende randvoorwaarden worden voldaan:

Omstandigheden

- transparantie in de sector (diagnoses, afstamming, herkomst, etc.);
- sluitend identificatie- en registratiesysteem (I&R);
- toegankelijk geregistreerde gezondheids- en afstammingsdata.

Kwaliteitscriteria

- de criteria moeten in principe voor iedere fokker haalbaar zijn;
- een platform waar fokkers belangrijke informatie

kunnen vinden en waar ervaringen uitgewisseld kunnen worden. Denk aan informatie uit andere onderzoeken, of onderzoek dat de desbetreffende FairDog-werkgroep zelf uitvoert.

1.3 Beoogde resultaten

Per 1 mei 2021 zijn er kwaliteitscriteria ontwikkeld voor het fokken van honden die een acceptabele ondergrens vormen voor de volgende onderdelen:

- schadelijke erfelijke kenmerken:
 - ziektes;
 - schadelijke kenmerken gerelateerd aan uiterlijk;
 - ongewenst gedrag;
- welzijn van de teef en de reu rondom dekking, dracht en partus;
- welzijn van de fokdieren als de inzet in de fokkerij ten einde is;
- bevorderen en waarborgen van genetische diversiteit in rashondenpopulaties;
- huisvesting;
- socialisatie;
- benodigde vakkenis bij fokkers;
- transparantie van de werkwijze en de identiteit van de fokker;
- richtlijnen voor bedrijfsvoering en veterinaire begeleiding bij bedrijfsmatige fokkerij;
- transport en quarantaine.

Bij het opstellen van de criteria worden de volgende voorwaarden in acht genomen:

- bruikbaar, begrijpelijk, betrouwbaar, betaalbaar;
- gebaseerd op (wetenschappelijke) kennis en expertise;
- controleerbaar, handhaafbaar en gedragen.

Per 1 mei 2021 zijn de kwaliteitscriteria in een praktische en vermarktbaar vorm gegoten, die begrijpelijk en herkenbaar is voor de consument.

1.4 Afbakening

- Dit project gaat over de fokkerij van honden in Nederland, omdat de kwaliteitscontrole logistiek behapbaar moet zijn. Desondanks zouden deze criteria ook moeten gelden voor in het buitenland gefokte honden. Mede hierom zijn er criteria opgenomen voor transport en quarantaine.
- De criteria voldoen minimaal aan de vigerende wet- en regelgeving.

1.5 Relatie tot de hoofddoelstelling

Met de in deze paragraaf geformuleerde criteria – waarvan de kwaliteit is geborgd – wordt tastbaar gemaakt wat een gezonde en sociale hond is. Het doel is om de consument te verwijzen naar een plaats – fysiek of digitaal – waar hij een gezonde en sociale hond kan aanschaffen. Deze criteria vormen de selectie aan de poort van de veilige handelsomgeving voor de consument (project 3). Uitsluitend fokkers van wie de honden voldoen aan de vastgestelde criteria, mogen hun handel op het online handelsplatform onder de aandacht van de consument brengen. De controle en waarborging van deze criteria worden vanuit FairDog geregeld.

Kwaliteitscriteria voor de adoptie van buitenlandse herplaatsters

Bij zowel bedrijfsmatige als particuliere import van buitenlandse herplaatsters zijn er risico's ten aanzien van de insleep van ziektes, maar ook ten aanzien van het welzijn van de geïmporteerde honden. Bedrijfsmatige import kan worden gereguleerd met beleidsregels, particuliere import niet. Bij beide vormen van import is het lastig gebleken eenduidig beleid te maken. Pas de laatste jaren is de sector van de buitenlandse herplaatsters uitgegroeid tot een sector van formaat, waardoor er nog niet veel tijd is geweest om de sector effectief te verenigen. Tevens is er een wildgroei van stichtingen die er diverse – en soms controversiële – methoden op na houden. In 2009 waren er nog 65 organisaties die zich bezighielden met de import van zwerfhonden. Inmiddels zijn het er ruim tweehonderd. De ongecontroleerde groei zorgt soms voor slechte praktijken die uitstralen op de goede praktijken in de sector. Het moet voor de consument duidelijk zijn aan welke kwaliteitscriteria de import van buitenlandse herplaatsters moet voldoen om deze honden een meer dan goede kans op een goed leven in onze maatschappij te bieden.

2.1 Wat is het probleem?

Zowel in de bedrijfsmatige- als de particuliere import van buitenlandse herplaatsers komen problemen voor. FairDog richt zich met name op de bedrijfsmatige import.

De problemen die geïdentificeerd worden zijn:

- gezondheidsrisico's voor het dier gerelateerd aan transport en de tijdelijke opvang voordat het naar de beoogde eigenaar gaat;
- gezondheidsrisico's voor mens en dier in Nederland, gerelateerd aan de insleep van infectieziekten/niet-endemische ziekten, zoals leishmania, babesia, rabiës en brucellose;
- gedrag dat niet aansluit bij de Nederlandse maatschappij, onder andere door onvoldoende socialisatie, veranderde omgeving en culturele verschillen;
- gedragsproblemen gerelateerd aan een ongeschikte eigenaar en/of omgeving voor de hond;
- groei van malafide en illegale fokkerij en handel, doordat de handel in buitenlandse herplaatsers een lucratieve en groeiende markt is.

2.2 Wat is er nodig om het probleem op te lossen?

Om de problemen op te kunnen lossen, moet aan de volgende randvoorwaarden worden voldaan:

- effectieve vereniging van de organisaties die zich bezighouden met de import van buitenlandse herplaatsers;
- transparantie in de wijze waarop buitenlandse herplaatsers worden geselecteerd en geïmporteerd;
- sluitend identificatie- en registratiesysteem (I&R);
- praktisch werkbaar kwaliteitscriteria voor importeurs met betrekking tot:
 - selectie en werkwijze in het land van herkomst;
 - verantwoorde match tussen dier, eigenaar en omgeving;
 - gezondheid, zowel vóór import als in Nederland;
 - transport/aankomst;
 - houderschap/overdracht;
 - nazorg;
- bewustzijn bij particulieren over de risico's van particuliere import van buitenlandse herplaatsers;
- bijdragen aan het oplossen van het populatiemanagementprobleem in land van herkomst;
- up-to-date kennis bij praktiserende dierenartsen over niet-endemische ziekten.

2.3 Beoogde resultaten

Per 1 januari 2021 zijn er kwaliteitscriteria ontwikkeld voor de import van buitenlandse herplaatsers die een acceptabele ondergrens vormen voor de volgende onderdelen:

- gezondheid:
 - algehele gezondheid van de herplaatser voor de export;
 - risico's voor hondenpopulatie in Nederland;
 - risico's voor mensenpopulatie in Nederland;
 - risico's voor de populaties van overige diersoorten in Nederland;
- selectie van de hond en de werkwijze van de stichting;
- verantwoorde match tussen dier, eigenaar en omgeving;
- huisvesting en verzorging in Nederland;
- transport en procedure bij aankomst in Nederland;
- overdracht en eigenaarschap;
- nazorg;
- plan om per exporterend land bij te dragen aan structurele verbetering van de populatiemanagementproblemen.

Bij het opstellen van de criteria worden de volgende voorwaarden in acht genomen:

- bruikbaar, begrijpelijk, betrouwbaar, betaalbaar;
- gebaseerd op (wetenschappelijke) kennis en expertise;
- controleerbaar, handhaafbaar en gedragen.

Per 1 januari 2021 zijn de kwaliteitscriteria in een praktisch en vermarktbaar vorm gegoten, die begrijpelijk en herkenbaar is voor de consument.

Per 1 juli 2021 is er een kennisplatform voor dierenartsen over niet-endemische ziekten waar dierenartsen zowel uit Nederland als uit het land van herkomst informatie kunnen brengen en halen.

In 2020 en 2021 worden particulieren voorgelicht over de risico's die kleven aan particuliere import van buitenlandse herplaatsers.

In 2020 en 2021 worden er inspanningen verricht om de stichtingen die buitenlandse herplaatsers importeren effectief te verenigen.

2.4 Afbakening

- Het gaat om – al dan niet commerciële – handel in buitenlandse herplaatsers in/naar Nederland.
- In Nederland gefokte dieren die onder het mom van 'buitenlandse herplaatser' op de markt worden gebracht, vallen buiten de scope van dit project.
- Het is onze morele plicht de lokale problematiek in het land van herkomst te helpen oplossen, door de juiste lokale organisaties en initiatieven te steunen bij hun werk.
- De plannen voldoen tenminste aan de vigerende wetgeving.
- Een buitenlandse herplaatser wordt een binnenlandse herplaatser zodra er in Nederland afstand van de hond wordt gedaan.

2.5 Relatie tot de doelstelling

Met de in deze paragraaf geformuleerde criteria – waarvan de kwaliteit betrouwbaar is geborgd – wordt tastbaar gemaakt wat een gezonde en sociale hond is. Het doel is om de consument te verwijzen naar een plaats – fysiek of digitaal – waar hij een gezonde en sociale hond kan aanschaffen. Deze criteria vormen de selectie aan de poort van de veilige handelsomgeving voor de consument (project 3). Uitsluitend importeurs van buitenlandse herplaatsers die voldoen aan deze criteria, mogen hun handel op het online handelsplatform onder de aandacht van de consument brengen.

Veilige handelsplaats voor de consument

Er is op dit moment geen handelskanaal dat actief bijdraagt aan het geven van een betrouwbaar antwoord op de vraag “Waar kan ik verantwoord een gezonde en sociale hond aanschaffen?”.

Consumenten gebruiken massaal het internet om een fokker of handelaar te vinden die honden verkoopt. Er wordt op het internet geen eenduidige voorlichting aan de consument gegeven. Dit betekent dat de consument zelf moet inschatten wat een betrouwbare bron is en wat niet. Aldus wordt hij onvoldoende beschermd c.q. geholpen door de desbetreffende handelsplatformen. Dit project stuurt op het creëren van een veilige handelsplaats voor consumenten, waar men uitsluitend in aanraking komt met kwalitatief goed aanbod en waar actief voorlichting en begeleiding wordt aangeboden om tot een verantwoorde aanschaf van een hond te komen.

3.1 Wat is het probleem?

De consument wordt nu niet beschermd c.q. geholpen door de handelsplatformen waar hij op terecht komt. Deze platformen selecteren namelijk niet op kwaliteit, maken kwaliteit niet herkenbaar en trekken hun handen af van actieve begeleiding en voorlichting. Er is daarom geen sprake van een veilige handelsplaats voor de aanschaf van een hond. Puntgewijs komt de problematiek neer op de volgende tekortkomingen:

- Er is geen handelskanaal dat actief bijdraagt aan het geven van een betrouwbaar en eenduidig antwoord op de vraag “Waar kan ik een gezonde en sociale hond aanschaffen?”.
- Er wordt op allerlei manieren voorlichting gegeven, maar niet eenduidig.
- Voorlichting bereikt de consument niet altijd vóór de aankoopbeslissing.
- Vanwege commerciële overwegingen vanuit de handelsplatformen wordt vaak geen optimale voorlichting gegeven in het contactmoment tussen koper en verkoper.
- Consumenten kunnen moeilijk de goede handel van de foute handel onderscheiden. Is er een kwaliteitskenmerk? Zo ja, hoe herken je dit dan? En is het betrouwbaar? Consumenten missen vaak de hand-

vatten om hier laagdrempelig mee om te gaan.

Zelfs voor mensen met kennis van zaken is het op dit moment een grote uitdaging om zelfstandig een goede keuze te maken.

- De huidige handelskanalen selecteren niet op kwaliteit. Er is wel oog voor illegaliteit, maar dan moeten derden met bewijslast komen.

3.2 Wat is er nodig om het probleem op te lossen?

Om de zoekende consument op het juiste spoor te brengen is er een online omgeving nodig waar hij uitsluitend met bonafide aanbod in aanraking komt. Daarbij maakt het niet uit of hij een professioneel gefokte hond, een gelegenheidspup of een herplaatser uit het binnen- of buitenland zoekt. Tegelijkertijd kan de consument door middel van gerichte voorlichting begeleid worden naar een hondenkeuze die past bij zijn wensen/omgeving en wat hij de hond kan bieden. Ook na de aanschaf kan er gerichte voorlichting plaatsvinden die de consument ondersteunt bij het maken van de juiste keuzes in de opvoeding en verzorging van de hond.

3.3 Beoogde resultaten

Per 1 september 2021 is er een veilige (online) handelsplaats voor de consument, waar hij naar alle redelijkheid een gezonde en sociale hond kan vinden die bij hem past. Op deze handelsplaats vindt de consument:

- de diverse aanbodkanalen met kwaliteitskenmerk voor:
 - herplaatsers (adoptiehonden via stichtingen en honden uit het asiel);
 - honden vanuit de Nederlandse fokkerij, met of zonder stamboom;
 - honden uit het buitenland die gefokt zijn voor de Nederlandse markt en aan de kwaliteitscriteria voldoen;
- praktische informatie en begeleiding die consumenten nodig hebben om te komen tot de verantwoorde aanschaf van een hond;
- mogelijkheid tot het melden van malafide praktijken.

3.4 Afbakening

- Het handelsplatform wordt in eerste instantie opgetuigd voor de hondenhandel, maar kan in de toekomst opgeschaald worden naar de handel in andere diersoorten.
- De verantwoorde aanschaf door de consument heeft een hogere prioriteit dan de commerciële optimalisatie van het platform.

3.5 Relatie tot de doelstelling

Het handelsplatform zoals omschreven in dit project, moet dé plek worden waar consumenten een verantwoorde aankoop van een gezonde en sociale hond kunnen doen. Enkel het bestaan van dit platform is echter niet voldoende. De kwaliteit van de hond moet namelijk herkenbaar zijn (project 1 en 2) en er dient voldoende bonafide aanbod te zijn om aan de vraag te voldoen (project 4). Malafide en illegaal aanbod dient te worden bestreden (project 5). Dit platform biedt consumenten bovendien handvatten om juridische stappen te zetten tegen foute handelaren of fokkers.

Stimuleren van bonafide aanbod

Het bonafide aanbod van pups schiet chronisch tekort. De exacte omvang is onbekend, maar het tekort wordt geschat ergens tussen de 25 en 67 procent op een aantal van 150.000 honden per jaar. Tot dusverre hebben diverse partijen in binnen- en buitenland gepoogd de vraagkant in relevante mate te beïnvloeden. Zonder duidelijk succes. Daarom ligt de focus nu op het stimuleren van bonafide aanbod. Deze keuze sluit uiteraard niet uit dat er nog steeds ruimte is en genomen moet worden om ook de vraag te veranderen.

4.1 Wat is het probleem?

- Vraag en aanbod van bonafide honden is niet in balans: de vraag is veel groter dan het aanbod. Ondanks tal van pogingen daartoe in binnen- en buitenland, is het niet gelukt de vraag te verkleinen.
- Wetten, regels, gebrek aan kennis en begeleiding: dit zijn enkele voorbeelden van obstakels die fokkers en importeurs tegen kunnen komen. Veel regels zijn opgesteld om de hond, de consument en de maatschappij te beschermen. Sommige regels werken echter ook tegen de hond als individu, of als populatie. Dit beperkt dan de mogelijkheden om tot extra bonafide aanbod van honden te komen.
- De wetgeving voor bedrijfsmatige, kleinschalige houderijsystemen is niet altijd eenduidig, terwijl er wel de nodige consequenties aan verbonden zijn, zoals registratie bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), verplichte opleidingseisen en de aanwezigheid van een beheerder.
- Door het chronische tekort aan bonafide aanbod floreert het malafide/illegale aanbod van honden – mede dankzij de prijsconcurrentie – op de Nederlandse markt.

- Er is weinig stimulans om aan te tonen dat je het als fokker goed doet, want de vraag naar honden overstijgt het aanbod.
- Het was vroeger makkelijker om een nest te fokken. Er waren minder drempels en men had meer tijd. Bovendien worden honden vaker al vroeg gecastreerd.

4.2 Wat is er nodig om het probleem op te lossen?

Er is behoefte aan een meervoudige aanpak:

- het stimuleren van bonafide fokkerij door enerzijds onnodige obstakels weg te nemen en anderzijds te faciliteren met kennis en kunde;
- aanpak van de malafide fokkerij;
- het stimuleren van verantwoorde import van buitenlandse herplaatsers door enerzijds onnodige obstakels weg te nemen en anderzijds te faciliteren met kennis en kunde;
- heroverweging van de vanzelfsprekendheid van castratie door dierenartsen of opvangcentra.

4.3 Beoogde resultaten

- In 2021 wordt er sectorbrede, laagdrempelige voorlichting gegeven, die de bonafide fokkerij stimuleert op de volgende gebieden:
 - particulieren die een gelegenheidsnestje willen fokken;
 - ondernemers die een bonafide commerciële fokkerij willen beginnen;
 - informatie over de voor- en nadelen van castratie, waarbij de sector zich inzet om sterilisatie/castratie niet meer standaard plaats te laten vinden;
 - laagdrempelige voorlichting aan fokkers over hoe zij aan de relevante wet- en regelgeving kunnen voldoen.
- In 2021 is er een platform dat mensen ondersteunt bij het financieel verantwoordelijk stellen van foute handelaren/fokkers na aankoop van een pup die niet aan redelijke eisen voldoet.
- In 2021 wordt er advies gegeven aan de overheid waarin de voornaamste knelpunten in de fokkerij en import van honden worden genoemd.

4.4 Afbakening

Het project voldoet tenminste aan de vigerende wetgeving. Dit neemt niet weg dat wij wel degelijk aanpassingen in de wet- en regelgeving kunnen voorstellen/nastreven.

4.5 Relatie tot de doelstelling

In de projecten 1, 2 en 3 wordt er antwoord gegeven op de vraag: 'Waar kan ik verantwoord een gezonde en sociale hond aanschaffen?'. Dit project zorgt voor een toename van bonafide aanbod, waardoor een groter deel van de consumenten ook daadwerkelijk een gezonde en sociale hond kán aanschaffen.

Bestrijding van illegale en malafide import

De import van honden uit het buitenland heeft een aantal algemene risico's. Zo bestaat het risico op insleep van ziektes die de gezondheid van andere honden, dieren en mensen kunnen bedreigen. Ook op het gebied van socialisatie, gezondheid en dierenwelzijn is er een risico. Met name als de fokkerij en handel illegaal of malafide plaatsvinden, zijn de genoemde risico's wezenlijk. Omdat de omvang van dit type fokkerij en handel aanzienlijk is - naar schatting 25 tot 50 procent van de jaarlijkse aanwas in Nederland - is speciale aandacht noodzakelijk.

5.1 Wat is het probleem?

- De import van honden – legaal of illegaal – uit andere landen heeft een aantal generieke risico's. Er bestaat met name bij illegale import het risico tot insleep van ziektes die de gezondheid van andere honden, dieren en mensen kunnen bedreigen. De handhaving hierop is beperkt en dat geeft deze vorm van handel veel ruimte.
- Ook op het gebied van socialisatie, gezondheid en dierenwelzijn is er een risico. Dat risico is niet per definitie hoger dan bij de fokkerij in ons land. De fokkerij en handel in het buitenland zijn echter in veel gevallen onderhevig aan minder strenge dierenwelzijnseisen en minder transparant dan in Nederland. Met name als de fokkerij en handel illegaal of op een malafide wijze plaatsvindt, zijn de genoemde risico's reëel.
- De open grenzen in de Europese Unie maken het eenvoudig om met illegale handel de landsgrenzen van Europese lidstaten over te gaan. Met name voor minder prioritaire producten, zoals honden, is er te weinig handhaving om de illegale/malafide handel effectief aan te pakken.
- Er zijn mogelijk te weinig effectieve instrumenten om

mee te handhaven. Denk aan een sluitende identificatie en registratie van de honden in Nederland én de Europese Unie. En wetgeving die op transparantie van de handel in Nederland aanstuurt.

- De consument is maar beperkt beschermd tegen de negatieve gevolgen van de aanschaf van een illegaal/malafide gefokte en/of verhandelde pup. Men mist (een overzicht van) mogelijkheden om als consument schade te verhalen op fokkers en handelaren, al helemaal als die zich in het buitenland bevinden.

5.2 Wat is er nodig om het probleem op te lossen?

- Sluitende identificatie en uniforme registratie van honden in de Europese Unie is een noodzakelijk eerste stap. Dit doet de illegaliteit niet direct verdwijnen, maar maakt de handelsstromen inzichtelijker en daardoor effectiever om op te kunnen handhaven. De eerste stap hiertoe is om in ons land de identificatie en registratie op orde te krijgen.
- Een betere handhaving op de illegale stromen in de hondenhandel vergroot de pakkans en tast daarmee het verdienmodel voor illegale handelaren aan.

Daarvoor zijn nodig:

- meer inzet in menskracht;
- instrumenten om te handhaven: juridische instrumenten, zoals wetgeving, maar ook heldere signalering van (mogelijk) illegale stromen, zodat men weet waar men moet zoeken.
- Praktische handvatten voor gedupeerde consumenten, zodat zij malafide/illegale fokkers en handelaren kunnen aanpakken.

5.3 Beoogde resultaten

- Wij willen de import van honden controleerbaar maken door:
 - in 2020 de signalering van illegale praktijken in de hondenhandel te organiseren;
 - in 2020 een sluitende identificatie en registratie van honden in Nederland te hebben;
 - in 2021 aan te sturen op een aanpassing van de Animal Health Law, zodanig dat er voor alle EU-lidstaten een verplichting is tot identificatie en uniforme registratie van honden;
 - in 2021 een advies te geven aan de politiek en/of NVWA tot verbetering en/of uitbreiding van de instrumenten om de illegale hondenhandel aan te pakken;
 - in 2021 aan te sturen op het hebben van een vaste bedrijfsdierenarts voor de importeurs van honden, zoals dat ook het geval is bij landbouwhuisdieren;
 - in 2022 een verplicht behandel- en gezondheidsplan te hebben voor bedrijven die meer dan 20 honden op jaarbasis importeren.
- We willen de consument handvatten bieden om zichzelf te weren tegen de gevolgen van malafide en/of illegale hondenhandel door:

- in 2021 en 2022 actief voorlichting te geven over de risico's en handelingsperspectieven voor consumenten in relatie tot de illegale en malafide hondenhandel/import van buitenlandse herplaatsers;
- de consument per 2020 in staat te stellen schade te verhalen op de handelaar in geval van bewuste en/of overduidelijke nalatigheid van de handelaar.

5.4 Afbakening

- Dit project richt zich op de illegale en malafide handel in honden uit het buitenland in Nederland. Hier wordt ook het illegale en malafide deel van de handel in buitenlandse herplaatsers toe gerekend. Daarbij ligt de focus met name op het beïnvloeden van de handelsstromen, omdat wij zeer beperkt kunnen sturen op de fokkerijomstandigheden in die landen.
- FairDog adviseert de handhaving op het gebruik van haar instrumenten, maar de prioritering, inzet en uitvoering van de handhaving is een taak en verantwoordelijkheid van de overheid.

5.5 Relatie tot de doelstelling

Zolang de foute handel in honden de kans heeft om te floreren, zal er altijd een markt zijn voor dit type handel. Daarom wordt er enerzijds gestuurd op het stimuleren van bonafide aanbod (project 4) en wordt in dit project ingezet op het frustreren van illegale en malafide vormen van hondenfokkerij en -handel.

Internationale beïnvloeding

Veel van de problemen die wij in Nederland ervaren met de fokkerij van en handel in honden, hebben een grensoverschrijdend karakter. Denk aan de grootschalige commerciële fokkerijen in Oost-Europa die de Westerse markten domineren met vaak goedkope honden. Of aan de zwerfhondenproblematiek in Zuid- en Oost-Europese landen, die een groeiende en omvangrijke import van buitenlandse herplaatsters op gang heeft gebracht. Of de fokkerij op schadelijke uiterlijke kenmerken, die vaak voortkomt uit rasstandaarden die in andere landen worden vastgesteld. Wij kunnen deze problemen goeddeels oplossen binnen onze grenzen, maar nooit volledig. Er is daarom behoefte aan een internationale aanpak en het gedachtegoed van FairDog kan daar een belangrijke rol in spelen.

6.1 Wat is het probleem?

- De grootschalige commerciële fokkerij in Oost-Europa zorgt voor een groot aanbod van goedkope honden op de Westerse markten, waarbij er grote gezondheids- en welzijnsproblemen spelen.
- Met name vanuit Zuid- en Oost-Europese landen vindt er omvangrijke export van zwerv- en asielhonden plaats richting de West-Europese markt.
- Wij kunnen de diverse problemen op het gebied van handel en fokkerij niet volledig binnen onze grenzen oplossen.
- Voor rashonden worden de rasstandaarden internationaal bepaald. Als Nederland voorop gaat in de strijd tegen extreme uiterlijke kenmerken, dan zijn wij afhankelijk van de internationale bereidheid om de rasstandaarden aan te passen.
- Elk land zoekt oplossingen voor dezelfde problemen, waardoor het wiel steeds opnieuw moet worden uitgevonden.

6.2 Wat is er nodig om het probleem op te lossen?

Er is behoefte aan een internationale aanpak. Om te beginnen zullen de Noord- en West-Europese landen een vergelijkbaar beleid moeten gaan voeren, zoals in FairDog omschreven. Zo krijgen wij beter grip op de internationale puppyhandel en de zwervhondenproblematiek.

Ondersteund door Europese wetgeving en/of richtlijnen kan er vervolgens gewerkt worden aan volledige transparantie in de hondenhandel en een oplossing van de zwervhondenproblematiek. Als dat laatste onderweg is, kunnen ook Zuid- en Oost-Europese landen een FairDog-beleid doorvoeren. Daarnaast is er internationaal overleg en samenwerking noodzakelijk om onder andere de schadelijke rasstandaarden/uitelijke kenmerken effectief te beïnvloeden. Tot slot zijn er diverse goede praktijken in het buitenland die ons kunnen ondersteunen om de gestelde doelstellingen van FairDog te behalen.

Deze ontwikkelingen vragen om een lange adem. De invloed die FairDog-partners kunnen uitoefenen is reëel doch beperkt, doordat er internationaal te veel factoren zijn die wij niet kunnen beheersen. Dit maakt

het concreet sturen op resultaten lastig. Dit neemt echter niet weg dat er wel degelijk een inspanning moet worden geleverd om de zaak in beweging te brengen. De filosofie en werkwijze van FairDog – uniek in de wereld – heeft namelijk wel de potentie om internationaal impact te hebben.

6.3 Ambities

Dit project levert als enige project geen concreet beoogde resultaten, maar spreekt ambities uit. De reden hiervoor is dat wij op het internationale speelveld te weinig invloed op de agenda's hebben om concreet op bepaalde producten in een bepaalde tijdslijn te sturen. Desondanks kunnen wij wel zorgen dat er beweging komt, door:

- per 2020 FairDog te vertegenwoordigen in minimaal de volgende internationale werkgroepen en/of organisaties die beleid maken op het gebied van handel en/of fokkerij van honden:
 - EU Dog & Cat Alliance;
 - Federation of Veterinarians of Europe (FVE);
 - Eurogroup for Animals;
 - Federation of European Companion Animal Veterinary Association (FECAVA);
 - Fédération Cynologique Internationale (FCI);
 - International Partnership for Dogs (IPFD);
- gedurende de looptijd van FairDog het gedachtegoed van FairDog actief te verspreiden onder relevante internationale stakeholders;
- gedurende de looptijd van FairDog internationaal naar partners te zoeken die kunnen ondersteunen bij het verwezenlijken van de doelstellingen van FairDog, en dan met name:
 - het realiseren van een veilige handelsplaats voor consumenten;
 - het verzamelen van kennis en data om meer grip te krijgen op de stromen van grensoverschrijdende handel.

6.4 Afbakening

De focus ligt in eerste instantie op de Europese Unie. Binnen dat construct is de grootste winst voor de situatie in Nederland te behalen.

6.5 Relatie tot de doelstelling

Diverse onderdelen van onze doelstelling hebben een grensoverschrijdend karakter. Er komen nu eenmaal in het buitenland gefokte honden op onze markt. Hetzelfde geldt overduidelijk voor de import van buitenlandse herplaatsers. Om de (toe)stroom van dit type aanbod te beheersen is het van belang dat ook andere Europese lidstaten een beleid vergelijkbaar met FairDog gaan voeren. Op deze wijze verdwijnt de druk van fout aanbod op onze markt en het zal de bonafide fokkerij verder stimuleren.

BIJLAGE

Gebruikte definities *(alfabetisch)*

- **Bedrijfsmatige versus niet-bedrijfsmatige fokkerij:** volgens de definitie en criteria van Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO).
- **Bonafide fokker:** een fokker die meer doet dan enkel het minimaal verplichte om een gezonde en sociale hond te fokken en te plaatsen.
- **Gelegenheidsnest:** nestje van een hondeneigenaar die hoogstens eens in de drie jaar een nest fokt.
- **Handelsverkeer commerciële import:** honden voor de handel en zwerfhonden-transporten, geregistreerd in “Traces” (zie transportverordening voor dieren).
- **Herplaatsers:**
 - binnenlands: honden die bij Nederlandse opvangcentra terechtkomen of bij stichtingen terug worden gebracht met het doel om er als eigenaar afstand van te doen;
 - buitenlands: honden uit buitenlandse opvangstichtingen, maar niet specifiek zijn gefokt voor de export.
- **Illegale import:** hond afkomstig uit het buitenland, illegaal in Nederland ingevoerd.
- **Importeur:** rechtspersoon die honden importeert.
- **Importhond illegaal:** hond afkomstig uit het buitenland, waarbij tijdens de invoer overtredingen van (Europese) wetten- en regels zijn begaan.
- **Kruisingen:** honden waarvan de ouders niet tot hetzelfde ras behoren, of waarbij de honden op geen enkel beschreven ras lijken.
- **Legale import:** hond afkomstig uit het buitenland, legaal in Nederland ingevoerd.
- **Look-alikes:** honden die uiterlijk lijken op een ras, maar geen FCI-stamboom hebben.
- **Malafide handel:** een onbetrouwbare vorm van handel – dat wil zeggen niet goed voor de honden en klanten zonder dat dit illegaal hoeft te zijn.
- **Nederlandse hond:** hond geboren in Nederland.
- **Niet-commerciële import:** honden uit het buitenland die samen met hun eigenaar Nederland binnengekomen zijn.
- **Rashonden:** honden gefokt met een FCI-stamboom en ingeschreven in het Nederlands Honden Stamboek (NHSD).
- **Sector:** verzameling van organisaties die een primair belang hebben bij de hond als levend dier.
- **Stichting:** rechtspersoon die zich op de hondenmarkt begeeft en zich bezighoudt met de import en plaatsing van buitenlandse herplaatsers.
- **Welzijn:** kwaliteit van leven van het dier zoals het dier dit zelf ervaart.
- **Zwerfhond:** een loslopende hond zonder (duidelijk aanwijsbare) eigenaar die al dan niet verzorgd wordt door de gemeenschap – vaak geassocieerd met honden die zich in bepaalde landen bevinden.